

**TRAKYA CAM SANAYİİ A.Ş.**  
**1 OCAK – 30 EYLÜL 2019 ARA HESAP DÖNEMİNE AİT**  
**YÖNETİM KURULU FAALİYET RAPORU**

## 1. Genel Bilgiler

### Şirketin Merkez Adresi

Şirket Türkiye’de kayıtlı olup, iletişim bilgileri aşağıda sunulmuştur.

İçmeler Mahallesi D-100 Karayolu Cad. No:44/A 34947, Tuzla/İstanbul/Türkiye

Telefon : +90 (850) 206 50 50

Faks : +90 (850) 206 50 80

Elektronik tebligat adresi : [tymuhasebe@sisecam.com](mailto:tymuhasebe@sisecam.com)

Kayıtlı elektronik posta (KEP) adresi : [sisecam@hs03.kep.tr](mailto:sisecam@hs03.kep.tr)

İnternet adresi : <http://www.sisecamduzcam.com>

### Şirket’in Ticaret Sicil Bilgileri

Kayıtlı olduğu sicil : İstanbul Ticaret Sicil Memurluğu

Sicil No : 151415

Mersis No : 2953-9497-3752-4526

## 2. Topluluğun Faaliyet Gösterdiği Sektör

Şişecam Topluluğu’nun düzcam alanında faaliyet gösteren ana şirketi Trakya Cam Sanayii A.Ş., üretim kapasitesi itibarıyla sektöründe dünyada 5’inci, Avrupa’da ise 1’inci sırada yer almaktadır. Trakya Cam San. A.Ş., faaliyetlerini mimari camlar (düzcam, buzlu cam, ayna, lamine cam, kaplamalı cam, güneş enerjisi camları ve beyaz eşya camları) ve otomotiv camları (otocam ve enkapsüle camları) olmak üzere iki ana işkolunda sürdürmektedir.

1981 yılında devreye aldığı tesisle Doğu Avrupa, Balkanlar, Orta Doğu ve Kuzey Afrika ekseninde modern float teknolojisi ile üretim yapan ilk firma olmuştur. Şirket, sektöründe birçok ilke imza atmış ve hem Türkiye’de hem de bölgede düzcam sanayisinin gelişmesine öncülük etmiştir.

1980’li yıllarda düzcamda önemli kalite ve kapasite artışları gerçekleştiren ve ihracat yoluyla dünya pazarlarına giren Trakya Cam San. A.Ş., 2000’li yılların ikinci yarısından itibaren yurt dışında da faaliyet göstermeye başlamıştır. 2006 yılında Bulgaristan’daki düzcam fabrikasını devreye alan Trakya Cam San. A.Ş., 2009 yılında Mısır’da düzcam, 2010 yılında Bulgaristan’da otomotiv camları, 2013 yılında Bulgaristan’da lamine ve kaplamalı tesisleri ve 2014 yılında Rusya’da düzcam fabrikasını devreye almıştır.

2013 yılında Hindistan’da HNG Float Glass Limited (yeni ismiyle Sisecam Flat Glass India Private Limited) firmasına ortak olan ve büyümesini Avrupa’da Richard Fritz Holding GmbH firmasını satın alarak sürdüren Trakya Cam San. A.Ş., 2015 yılında Rusya’da ve Romanya’da da iki yeni otomotiv camları tesisini devreye almıştır. Şirket, 2016 yılında ise İtalya’da faaliyet gösteren Sangalli Vetro Porto Nogaro S.p.A. firmasının varlıklarının satın alma işlemini tamamlayarak 220 bin ton/yıl kapasiteli bir float hattı ve bir lamine hattı ile İtalya’da üretime başlamıştır.

Müşteri ihtiyaç ve beklentileri ışığında sürekli gelişime odaklanan Trakya Cam San. A.Ş., toplam konsolide satışlar içerisinde %34 paya ulaşan otomotiv ve enkapsüle camları için yapılandırma faaliyetlerine hız vererek 2016 yılında Türkiye’deki faaliyetlerini yeni kurulan Şişecam Otomotiv A.Ş., yurt dışındaki faaliyetlerini ise Trakya Investment B.V. altında toplayarak operasyonel ve organizasyonel sinerji sağlamıştır.

2018 yılında, Sangalli Grubu’nun Monte Sant’Angelo’da yer alan tesislerinin satın alma işlemi tamamlanmıştır. İtalya’nın güney bölgesinde yer alan tesiste, 190 bin ton/yıl kapasiteli bir float hattı, 4 milyon metrekare/yıl kapasiteli lamine hattı, 4 milyon metrekare/yıl kapasiteli kaplama hattı ve 1,5 milyon metrekare/yıl kapasiteli satine hattı mevcuttur.

Şirket, 2018 yılında Hindistan’da 2013 yılından bu yana %50 ortak olduğu düzcam üreticisi iştiraki Sisecam Flat Glass India Private Limited şirketinin %50 payını da satın alarak şirketin %100 hissesinin sahibi olmuştur.

Toplam 13 float hattı, 4 otomotiv camı ve 3 enkapsülasyon tesisi ile üretim yapmakta olan Trakya Cam San. A.Ş., 10 farklı ülkedeki tesisleri, ortaklıkları ve genişleyen ürün yelpazesıyla inşaat, otomotiv, güneş enerjisi ve beyaz eşya sektörlerine girdi vermektedir. Şirket, “güçlü markaları ile hızlı büyüyen, yenilikçi ve global bir düzcam şirketi olma” vizyonu çerçevesinde faaliyetlerini sürdürmektedir. 30 Eylül 2019 tarihi itibarıyla konsolidasyona dahil edilen şirketlerin faaliyet konuları ve faaliyet gösterdiği ülkeler aşağıda verilmiştir:

| <b>Bağlı Ortaklıklar</b>                    | <b>Faaliyet Konusu</b>                                    | <b>Kayıtlı Olduğu Ülke</b> |
|---------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|----------------------------|
| Şişecam Otomotiv A.Ş.                       | Otomotiv camı üretimi ve satışı                           | Türkiye                    |
| Trakya Investment B.V.                      | Finansman ve yatırım                                      | Hollanda                   |
| TRSG Glass Holding B.V.                     | Finansman ve yatırım                                      | Hollanda                   |
| Sisecam Flat Glass Holding B.V.             | Finansman ve yatırım                                      | Hollanda                   |
| Trakya Glass Bulgaria EAD                   | Düzcam, ayna, lamine ve kaplamalı camlar üretim ve satışı | Bulgaristan                |
| Sisecam Automotive Bulgaria EAD             | Otocam ve beyaz eşya üretim ve satışı                     | Bulgaristan                |
| Glasscorp S.A                               | Otomotiv camı üretimi ve satışı                           | Romanya                    |
| Trakya Glass Rus AO                         | Düzcam ve ayna üretimi ve satışı                          | Rusya                      |
| Automotive Glass Alliance Rus AO            | Otomotiv camı üretimi ve satışı                           | Rusya                      |
| Trakya Glass Rus Trading OOO                | İthalat ve satış hizmetleri                               | Rusya                      |
| Automotive Glass Alliance Rus Trading OOO   | İthalat ve satış hizmetleri                               | Rusya                      |
| Sisecam Flat Glass Italy S.R.L.             | Düzcam ve lamine cam üretimi ve satışı                    | İtalya                     |
| Richard Fritz Holding GmbH                  | Ticari faaliyet                                           | Almanya                    |
| Richard Fritz Prototype + Spare Parts GmbH  | Cam enkapsülasyonu, üretimi ve satışı                     | Almanya                    |
| Richard Fritz Spol, S.R.O.                  | Cam enkapsülasyonu, üretimi ve satışı , plastik işleme    | Slovakya                   |
| Richard Fritz Kft                           | Cam enkapsülasyonu, üretimi ve satışı                     | Macaristan                 |
| Sisecam Flat Glass India Private Limited(*) | Düzcam ve ayna üretimi ve satışı                          | Hindistan                  |
| Sisecam Flat Glass South Italy S.R.L        | Düzcam, kaplamalı cam ve lamine üretimi ve satışı         | İtalya                     |
| <b>İştirakler</b>                           | <b>Faaliyet Konusu</b>                                    | <b>Kayıtlı Olduğu Ülke</b> |
| Çayırova Cam San. A.Ş.                      | Ticari faaliyet                                           | Türkiye                    |
| Camış Elektrik Üretim A.Ş.                  | Elektrik üretimi ve satışı                                | Türkiye                    |
| Saint Gobain Glass Egypt S.A.E              | Düzcam üretimi ve satışı                                  | Mısır                      |
| Saint Gobain Egypt Trade LLC                | Ticari faaliyet                                           | Mısır                      |
| Saint Gobain Mirrors Egypt S.A.E            | Ayna üretimi ve satışı                                    | Mısır                      |

(\*)Sisecam Flat Glass India Limited şirketinin ismi, şirket türü değişikliği nedeniyle 13.06.2019 tarihinde Sisecam Flat Glass India Private Limited olarak değiştirilmiştir.

Trakya Yenişehir Cam Sanayii A.Ş. ve Trakya Polatlı Cam Sanayii A.Ş. 10.09.2019 tarihinde tüm aktif ve pasifleriyle bir küle halinde Trakya Cam Sanayii A.Ş.’nin çatısı altında birleştirilmiştir.

### 3. Şirketin Sermaye ve Ortaklık Yapısı

Şirketimizin ortaklık yapısı aşağıdaki şekilde olup, şirketimizin ortakları arasında gerçek kişi nihai hâkim pay sahibi bulunmamaktadır.

| Ortaklar                        | Pay Tutarı (bin TL) | Pay Oranı (%) |
|---------------------------------|---------------------|---------------|
| T. Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş. | 873.857             | 69,91         |
| Halka açık                      | 376.143             | 30,09         |
| <b>TOPLAM</b>                   | <b>1.250.000</b>    | <b>100,00</b> |

Şirket kayıtlı sermaye tavanı 3.000.000.000 TL'dir.

### 4. Yönetim Kurulu ve Komitelerde Görev Alan Üyeler

#### Yönetim Kurulu

| Adı Soyadı             | Görevi                       |
|------------------------|------------------------------|
| Prof. Dr. Ahmet Kıрман | Yönetim Kurulu Başkanı       |
| Dr. Reha Akçakaya      | Yönetim Kurulu Başkan Vekili |
| Zeynep Hansu Uçar      | Üye                          |
| Hüseyin Burak Dağlı    | Üye                          |
| Dinç Kızıldemir        | Bağımsız Üye                 |
| İlhan İl               | Bağımsız Üye                 |

- (\*) Belirtilen üyeler denetimden sorumlu komiteyi,  
(\*\*) Belirtilen üyeler kurumsal yönetim komitesini,  
(\*\*\*) Belirtilen üyeler riskin erken saptanması komitesini

oluşturmaktadır. Sayın Dinç Kızıldemir yukarıda belirtilen üç komitenin de başkanlığını yürütmektedir. Ayrıca, yönetim kurulu üyesi olmayan Sayın Kemal Tansu Akalın Kurumsal Yönetim Komitesi üyesi olarak seçilmiştir.

Yönetim Kurulu üyeleri 7 Mart 2019 tarihli Ortaklar Olağan Genel Kurul Toplantısında 2020 Yılında yapılacak 2019 Yılı Ortaklar Olağan Genel Kurul toplantı tarihine kadar bir (1) yıl görev yapmak üzere seçilmiş olup, 22 Mart 2019 tarihinde tescil edilmiş ve 28 Mart 2019 tarihinde 9797 sayılı Ticaret Sicil Gazetesi'nde de ilan edilmiştir.

## Yönetim Kurulunu Oluşturan Komiteler

Sermaye Piyasası Kurulu'na yayınlanan Seri: II, No 17.1 sayılı Kurumsal Yönetim Tebliği hükümleri doğrultusunda Yönetim Kurulunda oluşturulan komiteler ve komitede görev alan üyeler aşağıda sunulmuştur.

**a) Denetimden Sorumlu Komite;**

- Dinç Kızıldemir (Başkan)
- İlhan İl (Üye)

**b) Kurumsal Yönetim Komitesi;**

- Dinç Kızıldemir (Başkan)
- İlhan İl (Üye)
- Zeynep Hansu Uçar (Üye)
- Hüseyin Burak Dağlı (Üye)
- Kemal Tansu Akalın (Üye)

**c) Riskin Erken Saptanması Komitesi;**

- Dinç Kızıldemir (Başkan)
- İlhan İl (Üye)
- Zeynep Hansu Uçar (Üye)

## Yönetim Kurulu Üyelerinin Yetki ve Sınırı

Yönetim Kurulu Başkanı ve Üyeleri Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili maddeleri ve Şirket Esas Sözleşmesi'nin 11. maddesinde belirtilen yetkilere haizdir.

## 5. Üst Düzey Yöneticiler

| Adı ve Soyadı        | Unvanı                                                  |
|----------------------|---------------------------------------------------------|
| Dr. Reha Akçakaya    | Düzcem Grup Başkanı                                     |
| Gökhan Atıkkın       | Temel Camlar Üretim Başkan Yardımcısı                   |
| Ebru Şapoğlu         | Pazarlama ve Satış Başkan Yardımcısı                    |
| Anıl Karaca          | Şişecam Otomotiv Genel Müdürü                           |
| Serkan Şahin         | Geliştirme Direktörü                                    |
| Bülent Aydın         | Stratejik Planlama Direktörü                            |
| Hüseyin Burak Dağlı  | Mali İşler Direktörü                                    |
| Banu Çelik           | Tedarik Zinciri Direktörü                               |
| Hakan Özdamar        | Kalite ve Çevre Direktörü                               |
| Dikmen Ünal Ünlü     | İnsan Kaynakları Direktörü                              |
| Erkan İlkılıç        | Şişecam Otomotiv Operasyonlar Direktörü                 |
| Gürcan Gürçay        | Şişecam Otomotiv Pazarlama ve Satış Direktörü           |
| Serim Ertuğ          | Şişecam Otomotiv Kalite Direktörü                       |
| Erwin Butsch         | Richard Fritz Holding Araştırma ve Geliştirme Direktörü |
| Kaan Ertaş           | Mersin Fabrika Müdürü                                   |
| Güral Savaşürk       | Trakya Lüleburgaz Fabrika Müdürü                        |
| Tolga Güven          | Trakya Yenişehir Fabrika Müdürü                         |
| Emrah Can            | Trakya Polatlı Fabrika Müdürü                           |
| Zeki Budak           | Trakya Glass Bulgaria Fabrika Müdürü                    |
| Ulaş Kaçar           | Şişecam Otomotiv Lüleburgaz Fabrika Müdürü              |
| Beytullah Şahin      | Sisecam Flat Glass Italy Genel Müdürü                   |
| Kailash Chandra Jain | Sisecam Flat Glass India Genel Müdürü                   |
| Gültekin Şimşek      | Trakya Glass Rus Genel Müdürü                           |
| Bülent Eren          | Glasscorp Genel Müdürü                                  |
| Barış Kuru           | Automotive Glass Alliance Rus Genel Müdürü              |
| Muhsin Miroğlu       | Sisecam Automotive Bulgaria Fabrika Müdürü              |
| Acar Çetintaş        | Richard Fritz Holding Genel Müdürü                      |

## 6. İşletmenin Performansını Güçlendirmek İçin Uyguladığı Yatırım Politikası

Üretim kapasitesi itibarıyla kendi sektöründe dünyada 5. ve Avrupa’da 1. sırada yer alan Şişecam Düzcam, bu konumunu daha yüksek değer üreten bir şekilde sürdürebilmek ve kendi liginde üst sıralara konumlanmak amacıyla uzmanlaşma, faaliyetlerin mükemmelleştirilmesi gibi yapısal unsurların yanı sıra “organik” ve “inorganik” büyümeyi önceliklendirmektedir.

Trakya Cam Sanayii A.Ş.’nin bütün faaliyetleri küresel ölçekler, standartlar ve gereklerle yönetilmektedir. Grubun hem bugün, hem de gelecekteki güçlü varoluşunun güvencesini oluşturan bu yaklaşım, yatırım politikalarının da temel belirleyicisidir. Sürdürülebilir büyüme ve yüksek performansa dayalı yatırım politikalarının ana unsurları şöylece özetlenebilir:

- Sermayeye en iyi getiriye sağlamak üzere, yatırımlarını uzmanlaştığı ve başarısını kanıtladığı **mevcut faaliyet alanlarına** yönlendirmek ve odaklamak,
- Rekabet gücünü kısa vadede etkin bir şekilde pekiştirmesi nedeniyle verimlilik ve maliyet tasarrufunu arttıracak yatırımları önceliklendirmek,
- Rekabet gücünü üst düzeyde tutmak üzere, daima en ileri üretim teknolojilerini kullanmak, **Ar-Ge**’ye olan odaklılığı sürdürerek yeni ürünler geliştirmek ve bu yolla faaliyetlerini daha verimli kılmak,
- Sürdürülebilir büyüme sağlamak ve ölçek ekonomilerini geliştirmek üzere, bölge genelinde **yeni üretim odakları** oluşturmak, faaliyetlerini daha da genişletmek ve yüksek pazar paylarına ulaşmak,
- **Yenilikçiliği** değer üretmenin ve gelir artışının ana eksenlerinden biri haline getirmek, küresel cam pazarında oluşan **yeni alanlarda** yüksek yeteneklerle konumlanmak için entelektüel sermaye birikimini çoğaltmak, yeni alan arayışlarında mevcut uzmanlıklarımızla olan ilişkisini öncelikle gözetmek,
- Bölgesel hakimiyeti konjonktürün getirdiği fırsatları da değerlendirerek pekiştirmek üzere **şirket satın alma, ortak girişim** ve diğer **işbirliği** olanaklarını değerlendirmek,
- Ana faaliyet sahalarımızda mevcut var oluşumuzun içerdiği deneyim ve kazanımları, ekonomik bir değer içermek koşuluyla **yeni coğrafyalardaki** projelere yönlendirmek,
- Topluma ve yaşama karşı sorumluluğun bir gereği olarak **çevre duyarlılığını** önemle gözetmek,
- Faaliyet gösterdiği alanların en iyisi olmak üzere **örgütsel iyileşmeye** yönelik projelere yeterli kaynağı öncelikle ayırmak,

- Giderek büyüyen varlıkları, yükselen cam ve kimya sektörüne odaklanmış kaynak tahsisini daha iyi yönetmek için “süreçleri” sürekli olarak sorgulamak, **daha etkin süreç dizini** oluşturmaya yönelik projeleri desteklemek,
- Daha rasyonel ve kârlı bir holding yapısı oluşturmak üzere “**iş alanları portföyünü**” rafine ve optimize etmek, düşük performans gösteren faaliyetlere büyüme yatırımları yoluyla kaynak tahsis etmemek,
- Tüm sabit sermaye yatırımlarının gereksindiği **kaynak tahsisini**, konsolide kârı maksimum kılacak merkezi bir yaklaşımla sağlamak.

Yukarıda tariflenen yatırım politikası çerçevesinde Grup, Ocak-Eylül 2019 döneminde gerçekleştirdiği yatırım harcamaları 536 Milyon TL’ye ulaşmıştır.

## 7. Sektörel Gelişmeler ve Faaliyetler İle İlgili Bilgiler

### Dünya Ekonomisi

2019 yılının ilk çeyreğinde olduğu gibi, ikinci çeyreğinde de dünya ekonomisinin gündeminde jeopolitik gerilimler, ABD ve Çin arasındaki uzayan ticaret görüşmeleri ve Brexit süreci ön sırada yer almaya devam etmiştir. Bu durum, küresel ekonomik faaliyetin ivme kaybetmesine neden olurken, gelişmiş ülke merkez bankalarının daha genişlemeci duruş almalarına yol açmıştır. Ayrıca, bazı gelişmekte olan ülkeler de ekonomilerini desteklemek amacıyla faiz indirimlerine gitmişlerdir. Dünya ekonomisinde ‘temkinli’ duruşun korunmasını gerektiren bu tablo, merkez bankalarının ilerleyen dönemlerde atacağı adımları daha önemli hale getirmiştir. Büyük ekonomiler arasındaki ticari gerilimlerin artması, gelişmekte olan ülkelerdeki finansal dalgalanmaların sürmesi ve küresel büyümede önde gelen ekonomilerin yavaşlamaları gibi istikrar bozucu gelişmeler nedeniyle küresel riskler -daha görünür hale gelerek- devam etmektedir.

Global ticaret, önemli ölçüde azalmaya devam etmektedir. Asya’daki ticaret gerilerken, kısmen sermaye mallarına olan talebin yavaşlaması ve ticaret politikalarındaki belirsizlik nedeniyle pek çok ülkede sanayi üretimi düşmektedir. Yükselen piyasalar ve gelişmekte olan ülkelere yapılan ihracatın azalmaya devam etmesi beklenmektedir.

Büyüme görünümündeki zayıflama küresel emtia fiyatlarında düşüşe yol açarken, jeopolitik belirsizlikler ikinci çeyrek boyunca petrol fiyatlarında dalgalanmalara ve başta gelişmekte olan ülke piyasaları olmak üzere küresel finansal piyasalarında kırılgan bir seyir izlenmesine neden olmaktadır. FED ve Avrupa Merkez Bankası (AMB) başta olmak üzere gelişmiş ekonomilerden gelen destekleyici para politikaları, küresel ekonomideki riskleri kısmen sınırlarken; jeopolitik belirsizlikler aşağı yönlü risklerin canlı kalmasına neden olmaktadır. Dünya büyümesindeki yavaşlamanın yılın ikinci yarısında ılımlı (yavaşlayan) bir şekilde devam etmesi beklenmektedir.

| OECD, GDP    | 2018  | 2019                   | 2020                 |
|--------------|-------|------------------------|----------------------|
| Dünya        | % 3,6 | % 3,2 → % <b>2,9</b>   | % 3,4 → % <b>3</b>   |
| ABD          | % 2,9 | % 2,8 → % <b>2,4</b>   | % 2,3 → % <b>2</b>   |
| Euro Bölgesi | % 1,9 | % 1,2 → % <b>1,1</b>   | % 1,4 → % <b>1</b>   |
| Almanya      | % 1,5 | % 0,7 → % <b>0,5</b>   | % 1,2 → % <b>0,6</b> |
| İtalya       | % 0,7 | % 0                    | % 0,6 → % <b>0,4</b> |
| İngiltere    | % 1,4 | % 1,2 → % <b>1</b>     | % 1,0 → % <b>0,9</b> |
| Japonya      | % 0,8 | % 0,7 → % <b>1,0</b>   | % 6                  |
| Çin          | % 6,6 | % 6,2                  | % 6                  |
| Hindistan    | % 6,8 | % 7,2 → % <b>5,9</b>   | % 7,4 → % <b>6,3</b> |
| Rusya        | % 2,3 | % 1,4 → % <b>0,9</b>   | % 2,1 → % <b>1,6</b> |
| Türkiye      | % 2,8 | % -2,6 → % <b>-0,3</b> | % 1,6                |

OECD, “Ekonomik Görünüm” Raporunun Eylül ayı güncellemesinde 2019 yılı için global büyüme tahminini Mayıs ayında açıkladığı %3,2’den %2,9’a indirmiştir.

Aşağı yönlü revizyona temel gerekçe olarak artan ticaret gerilimi gösterilirken, bu durumun yatırımları yavaşlattığı ve ABD ile Çin arasındaki ticaret savaşının küresel büyümeyi son 10 yılın en düşük seviyesine indirdiği belirtilmiştir.

Global finansman koşullarında yaşanacak iyileşmeye bağlı olarak, daha önce finansal baskı altında olan yükselen piyasalar ve gelişmekte olan ülkelerde hafif bir toparlanmayla büyümenin 2021 yılına doğru kademeli olarak yükselmesi beklenmektedir.

### **ABD Ekonomisi**

ABD ekonomisi yılın ikinci çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine (“gyad”) göre %2,3 büyümüştür. GSYH verisi beklentiler paralelinde gerçekleşse de, ABD ekonomisi ikinci çeyrekte ivme kaybetmiştir. Büyümeye en büyük katkının tüketim harcamalarından geldiği gözlenmiştir. ABD’deki büyüme görece güçlü kalmaya devam etse de, yılın üçüncü çeyreğine ilişkin açıklanan öncü göstergeler ekonomik aktivitenin bir miktar yavaşladığına işaret etmektedir. FED üyeleri büyüme tahminlerini 2019 için %2,2; 2020 yılı için ise %2 olarak açıklamıştır.

FED, 11 yıl sonra, 31 Temmuz’da sona eren toplantısında politika faizini öngörüler paralelinde 25 baz puan indirerek %2,00 - 2,25 bandına, ardından 18 Eylül’de sona eren toplantısında ise yine öngörüler paralelinde politika faizini 25 baz puan daha indirerek %1,75-2,00 bandına çekmiştir. Ayrıca FED, bilanço küçültme operasyonlarını da Ağustos ayı itibarıyla sonlandırma kararı almıştır. Gerekçe olarak ise, küresel ekonominin ivme kaybettiğine yönelik sinyaller, ticaret gerilimi ve FED’in düşük seyreden enflasyonu yükseltme isteği gösterilmiştir. Ülkede işsizlik son beş yıla bakıldığında en düşük seviyede seyrederken, enflasyon %2 olan hedef seviyesinin bir miktar altında seyretmektedir.

### **Avrupa Ekonomisi**

Avrupa’da, 2018’in ikinci yarısında belirginleşen yavaşlama eğilimi, 2019’un ilk yarısında da devam etmiştir. Ticaret savaşları, Brexit süreci gibi belirsizlikler Avrupa ekonomisini -olumsuz- etkilemeyi sürdürmektedir. Euro Bölgesi, yılın ikinci çeyreğinde gyad göre yıllık %1,2 büyümüştür. Ülke bazında bakıldığında, aynı dönemde Almanya %0,4 İtalya -%0,1; Fransa ise %1,4 büyümüştür. Bununla birlikte, bölgede enflasyon oranları %2’lik hedefin oldukça altında seyretmektedir. Mevcut durağan ekonomi ve öncü verilerdeki gerileme, AMB’nin destekleyici para duruşunu korumasına neden olmaktadır. Bu nedenle AMB faizleri değiştirmeden, 1 Kasım’dan itibaren aylık 20 Milyar Euro tutarında tahvil alımı (TLTRO) yapacağını açıklamıştır. Ayrıca, ekonomik görünümde iyileşme olmaması ve enflasyonun hedeflenen seviyeye sürdürülebilir şekilde yükselmemesi durumunda ise ilave parasal teşviklere gidebileceğine işaret edilmiştir.

Avrupa Birliği Liderleri, İngiltere’nin AB’den çıkış sürecini 31 Ekim 2019’a kadar ertelemiştir. Brexit belirsizliğinin devam etmesi, İngiltere’de politik riskleri artırırken, Başbakan Theresa May’in istifa etmesine neden olmuştur. Başbakanlık görevini devralan Boris Johnson, Brexit’i anlaşmalı veya anlaşmasız gerçekleştirme yönündeki vaadini açıklamıştır.



## Asya Ekonomisi

Çin’de 2019 yılının üçüncü çeyreğine ilişkin göstergeler ekonomik faaliyetteki ivme kaybının devam ettiğine işaret etmiştir. Sanayi üretimi bu dönemde yıllık bazda %4,4 ile Şubat 2002’den bu yana en zayıf yükselişini gerçekleştirirken, perakende satışlar %7,5 ile öngörülerin altında artış kaydetmiştir. Verilerin beklentileri karşılayamaması ticaret savaşının büyüme üzerindeki olumsuz etkilerinin devam ettiğinin bir işareti olarak değerlendirilirken, Çin Hükümeti ekonomiyi desteklemek adına yeni adımlar atmaya devam etmektedir. Bu doğrultuda, Çin Merkez Bankası bütün bankaların zorunlu karşılık oranlarını 50 baz puan indirdiğini, bazı koşulları karşılayan bankaların zorunlu karşılıklarının 100 baz puan daha düşürülebileceğini açıklamıştır. Bunun yanında, Çin’deki sabit sermaye yatırımlarındaki artış hızı zayıflığını sürdürmektedir. Çin’in önümüzdeki dönemde ekonomisine daha fazla destek vermesi beklenmektedir. Bu çerçevede, Çin Merkez Bankası’nın kredi faiz oranının belirlenmesinde kullanılan yöntemin değiştirilmesi yönündeki adımıyla, şirketler için borçlanma maliyetlerinin düşürülmesini hedeflenmektedir.

Bunun yanında, ABD ile Çin arasındaki ticaret savaşı küresel gündemin ön sıralarında yer almaya devam etmektedir. OECD üçüncü çeyrek büyüme tahminleri açıklamasında, ABD ile Çin arasındaki ticaret savaşının küresel büyümeyi son 10 yılın en düşük seviyesine indirdiği, hükümetlerin ticaret savaşlarının uzun vadeli olumsuz etkilerini azaltmak için gerekli çabayı göstermediğini dile getirmiştir. Amerika kıtası ile Asya-Pasifik, ticaret savaşından en çok etkilenen bölgeler olurken, Afrika Bölgesi ise en az etkilenen bölge konumundadır.

Ekim ayında ABD ve Çin’in 18 ayı bulan ticaret müzakerelerindeki kısmi anlaşma, gelecekteki daha geniş kapsamlı bir anlaşmanın imzalanmasına zemin oluşturmaktadır. Anlaşmanın bir parçası olarak Çin’in bazı tarımsal imtiyazları kabul edeceği, bunun yanında ABD’nin de bazı tarifelerde kolaylık sağlayacağı belirtilmektedir.

Japonya ekonomisi tüketici harcamalarının katkısıyla üçüncü çeyrekte gıyad’a göre yıllık %1 oranında büyüme göstermiştir. Ayrıca, Japonya Merkez Bankası Başkanı Kuroda, faizleri daha negatif seviyelere düşürmenin Banka’nın politika seçenekleri arasında olduğunu belirtirken, Japonya Merkez Bankası yılın üçüncü çeyreğinde de -%0,1 seviyesindeki politika faizi oranında değişikliğe gitmediğini açıklamıştır. Bir sonraki politika toplantısında ekonomideki ve fiyatlardaki gelişmelerin ayrıntılı olarak inceleneceği ifade edilirken, yapılan açıklama önümüzdeki dönemde ekonomiye ilişkin gevşeme sinyali olarak algılanmıştır.

Gelişmekte olan ülkeler arasında Hindistan ekonomisinde büyüme beklentileri devam ederken, Merkez Bankası (RBI), politika faizini 25 baz puan indirerek %5,15’e düşürmüştür. Art arda beşinci toplantısında faiz indirimine giden RBI, böylece altı yılın dip seviyesinde bulunan ekonomik büyümeyi yeniden toparlamak için çabalarını artırmıştır. Bununla birlikte OECD, “Ekonomik Görünüm” Raporu’nun Eylül ayı güncellemesinde Hindistan için 2019 yılı büyüme tahminini 1,3 puan indirerek %5,9’a; daha önce %7,4 olarak açıkladığı 2020 yılı büyüme öngörüsünü de %6,3’e indirmiştir.

## Rusya Ekonomisi

2017 yılından itibaren toparlanmaya başlayan Rusya ekonomisi, 2019 yılının ikinci çeyreğinde de %0,9 büyümeye artış trendini devam ettirmektedir.

Ekonomik aktivitenin yavaşlaması dolayısıyla 2019 yılı büyüme tahminleri revizyonu yapan OECD, Rusya için %0,9 büyüme öngörmek ile birlikte; 2020 yılı için yaptığı büyüme öngörüsünü %2,1’den %1,6’ya aşağı yönlü olarak revize etmiştir.

Bunun yanında, halkın kredi borçlarının artmaya devam ettiği Rusya’da, yakında yürürlüğe girecek yasal düzenleme sonucunda gerçek kişilerin kredilere erişiminin zorlaşması beklenmektedir. Buna yönelik Rusya Merkez Bankası, Ekim ayından tarihinden itibaren bankalara tüketici kredisi verirken, müşterilerin borç yükünü göz önünde bulundurmaları zorunluluğu getirmiştir. Rusya’da toplam bireysel kredi borçları ise 16 trilyon Ruble’ye (342,3 Milyar ABD Doları) yükselmiştir. İstatistiklere bakıldığında; ülkede kredi borcu olan kişiler ortalama gelirlerinin %44’ü tutarında borç ödemektedir.

### **Türkiye Ekonomisi**

Türkiye ekonomisindeki olumlu seyir 2018’in son çeyreğine kadar devam etmiştir. Türk Lirası’ndaki değer kaybı, enflasyon ve faiz düzeylerinde artışlara neden olmuştur. 2018’de yıllık %2,6 ile uzun dönemli performansının altında büyüyen ekonomi, 2019 yılının ilk çeyreğinde %2,4; ikinci çeyreğinde ise %1,5 daralmıştır. Yılın ilk yarısında yatırım harcamaları azalmış ve iç talep yavaşlamıştır.

Kredi derecelendirme kuruluşları kredi notlarını indirdiğini açıklamıştır. Haziran ayında Moody’s Türkiye’nin kredi notunu Ba3’ten B1’e indirmiş, görünümünü ise negatif olarak açıklamıştır. Temmuz ayında da Fitch, Türkiye’nin kredi notunun BB’den BB- seviyesine düşürüldüğünü, not görünümünün negatif olduğunu bildirmiştir.

Yılın ilk yarısında olumsuz seyreden ekonomideki öncü göstergeler, ikinci yarıda toparlanma beklentileriyle birlikte karışık sinyaller vermiştir. Eylül 2018’den bu yana gerileme gösteren sanayi üretim endeksi, Ağustos ayında gyad göre %3,6 azalmıştır (Temmuzda %1,2 azalmıştır). Türkiye İmalat PMI ise Eylül’de eşik değer olarak kabul edilen 50 seviyesine yükselmiştir. Böylece 17 aydır süren yavaşlama eğiliminin sona erdiği düşünülmektedir. Ancak yeni ihracat siparişlerinde yavaşlama devam etmiştir. Ekonomideki toparlanmanın iç talep öncülüğünde olduğu düşünülmektedir.

Türkiye ekonomisinde birçok kuruluş büyüme beklentilerini Eylül-Ekim 2019 döneminde yukarı yönlü revize etmiştir. IMF, Eylül ayında 4. Madde görüşmeleri kapsamında gerçekleştirdiği Türkiye ziyaretinin ardından yaptığı açıklamada, Türkiye’nin dış ve iç risklere duyarlı olmaya devam ettiğini; daha fazla reform yapılmaması durumunda güçlü ve sürdürülebilir büyümenin zor olacağını belirtmiştir. Ayrıca 2019 yılı için büyüme tahminini -%2,5’den +%0,25’e revize etmiştir. OECD de 2019 yılı için Türkiye ekonomisine yönelik -%2,6 olan daralma tahminini -%0,3 olarak revize ederken, 2020 yılına ilişkin büyüme öngörüsünü de +%1,6’da bırakmıştır.

Dünya Bankası 2019 için -%1 olan büyüme tahminini %0 olarak revize etmiştir. Fitch de Türkiye’de, ekonominin ikinci çeyrekte beklentilerden daha güçlü bir performans sergilediğini ve 2019 yılının tamamı için GSYH büyüme beklentisini Haziran ayında duyurduğu -%1,1’den -%0,3’e yükselttiğini kaydetmiştir.

Enflasyon cephesinde ise, son bir yılda, yani Eylül 2018-Eylül 2019 döneminde, fiyatlar %9,26 artış göstermiş; böylece uzun bir aradan sonra enflasyon tek haneye düşmüştür. Fiyat artışına karşı tüketiminden vazgeçilen, ya da tüketimi kısılabilen ürünlerde fiyatlar düşmüş; gıda sektöründe ise bir kaç ürünün sert fiyat düşüşleri baz etkisinin yanında enflasyonu tek haneli rakama indirmekte etkili olmuştur. Buna karşılık elektrik, ısınma, kira gibi tüketiminden vazgeçilemeyen, hatta tüketimi bir noktada kısılamayan (elastikiyeti olmayan) ürünlerde fiyat artışları yaşanmıştır. Girdi süreçlerini etkileyen başta enerji olmak üzere temel mallara yapılan fiyat artışlarından dolayı yaşanan maliyet artışları ise satış fiyatlarına yansiyarak fiyatları artıracaktır. Yani elastikiyeti yüksek ürünlerin fiyatı düşerken, zorunlu (talep katılığı olan) ürünlerin fiyatı artmış, fakat yıllık enflasyon toplamda tek haneye inmiştir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (“TCMB”)’nin 25 Temmuz’daki ve 12 Eylül’deki Para Piyasası Kurulu (“PPK”) toplantılarından faiz indirimi kararları çıkmış ve sırasıyla 425 ve 325 baz puanlık indirim yapılmıştır. Yılın geri kalan toplantılarında da faiz indirimlerine devam edilmesi beklenmektedir. Bu noktada kredi faizlerinin inmesinin yanında mevduat faizlerini indiren bankalar, bir yandan da dövizle yönelimi tetiklemektedir. Bu da TL’nin değerini aşındırmakta ve enflasyon kontrolünü zorlaştırmaktadır.

Döviz kurundaki artışın ve ekonomik faaliyetteki ivme kaybının sonucu olarak dış ticaret açığında ve cari açıkta iyileşme gözlenmiştir. Cari açıkta iyileşme, ekonomideki dengelenme paralelinde Ağustos ayında devam etmiş ve 12 aylık kümülatif cari fazla 5,1 Milyar ABD Doları seviyesine ulaşmıştır. Söz konusu gelişmede mal ticaretinin seyri (ithalattaki daralma) ve turizm gelirlerindeki artış belirleyici olmuştur.

Yılın üçüncü çeyreğinde, Türkiye’nin 2020-2022 dönemini kapsayan ekonomide gelecek 3 yılın yol haritası niteliği taşıyan “Yeni Ekonomi Programı” açıklanmıştır. Enflasyonu %5’in altına indirmeyi hedefleyen Plan, enflasyon hedeflerini 2019 için %12, 2020 için %8,5, 2021 için %6, 2022 için %4,9 olarak açıklamıştır. Büyüme için ise, 2019’da %0,5’i hedefleyen Plan, 2020-2021-2022 büyümelerini %5 olarak amaçlamaktadır.

## Cam Sanayi

Cam sektörü, ürünleriyle otomotiv, inşaat, beyaz eşya, gıda, meşrubat, ilaç, kozmetik, turizm gibi birçok sektöre girdi veren sanayi alanlarından biri olup sağladığı istihdam, üretim ve ihracat ile ulusal ekonomimiz için çok önemli bir konuma sahiptir. Yüksek sabit sermaye yatırımı gerektiren cam sanayiinde enerji kullanımı da yükündür. Ölçek ekonomileri, yüksek kapasite ile çalışma zorunluluğu yaratmaktadır. Cam üretiminin izabe (eritme) teknolojisine dayalı olması, cam fırınlarının sürekli olarak faaliyette ve üretimin kesintisiz olmasını gerektirmektedir. Bu kesintisiz üretim ihtiyacı cam sanayiini hassas ve gözetilmesi gereken bir sektör kılmaktadır. Türkiye’nin lokomotif sektörlerine girdi veren cam sektörünün gelişimi, ürün yelpazesinin ve katma değerli ürünlerin arttırılması ve üretimde verimliliğin arttırılması koşuluna bağlıdır. Sektörde yoğunca ve uzun zamandır yaşanan konsolidasyon gereği, sadece yeni kapasiteler için değil, yenileme ve modernizasyon yatırımları için de büyük kaynağa ihtiyaç vardır.

Dünya cam sektörü, yılda ortalama %2-5 büyümektedir. Toplam cam kapasitesinin yaklaşık 180 milyon ton olduğu tahmin edilmektedir. Üretimin bölgelere dağılımı ise %34 Asya, %30 Avrupa, %29 ABD’de ve %7 diğer bölgelerdir. Euro Bölgesi ekonomilerinde yaşanacak ılımlı büyümenin cam ürünleri ihracatını miktar bazında olumlu etkilemesi beklenmekle birlikte, değer bazında ihracatın gelişimi Euro/Dolar paritesindeki hareketlere bağlı olarak baskı altında kalabilecektir.

2019 Ocak-Ağustos döneminde Türkiye'nin cam ithalatı miktar ve değer bazında azalış göstermiştir. Cam ithalatı bu dönemde gyad göre miktar bazında %25,9; değer bazında %22,7 azalmıştır. Türkiye'nin cam ihracatı da aynı dönemde gyad göre miktar bazında %53; değer bazında ise %12,3'lük artış kaydetmiştir.

Aşağıdaki tablo yıllar itibariyle cam ihracat ve ithalatının gidişatını karşılaştırmalı olarak göstermektedir.

**Cam Dış Ticareti (Milyon ABD Doları)**

|      | İthalat | İhracat | İhr/İth (%) |
|------|---------|---------|-------------|
| 2008 | 594     | 1.017   | 171         |
| 2009 | 475     | 839     | 177         |
| 2010 | 617     | 903     | 146         |
| 2011 | 705     | 978     | 139         |
| 2012 | 643     | 956     | 149         |
| 2013 | 817     | 993     | 122         |
| 2014 | 877     | 1.064   | 121         |
| 2015 | 780     | 1.042   | 134         |
| 2016 | 799     | 954     | 119         |
| 2017 | 845     | 916     | 108         |
| 2018 | 782     | 967     | 124         |
| 2019 | 444     | 717     | 162         |

\* 2019 verisi 8 aylıktır.

**Türkiye Cam İhracatı**  
**Ocak - Ağustos (Bin Ton; Milyon ABD Doları)**

|                         | 2018       | 2019       | % Değ.        |
|-------------------------|------------|------------|---------------|
| <b>Düzcamlar</b>        |            |            |               |
| Miktar                  | 231        | 407        | % 76 ▲        |
| Değer                   | 267        | 311        | % 17 ▲        |
| <b>Cam Ev Eşyası</b>    |            |            |               |
| Miktar                  | 121        | 117        | -% 3 ▼        |
| Değer                   | 219        | 202        | -% 7 ▼        |
| <b>Cam Ambalaj</b>      |            |            |               |
| Miktar                  | 128        | 226        | % 77 ▲        |
| Değer                   | 54         | 89         | % 65 ▲        |
| <b>Cam Elyaf</b>        |            |            |               |
| Miktar                  | 35         | 42         | % 20 ▲        |
| Değer                   | 71         | 76         | % 6 ▲         |
| <b>Diğer</b>            |            |            |               |
| Miktar                  | 12         | 14         | % 13 ▲        |
| Değer                   | 28         | 39         | % 39 ▲        |
| <b>Toplam (Bin Ton)</b> | <b>527</b> | <b>806</b> | <b>% 53 ▲</b> |
| <b>Toplam (Mio \$)</b>  | <b>639</b> | <b>717</b> | <b>% 12 ▲</b> |

**Türkiye Cam İthalatı**  
**Ocak - Ağustos (Bin Ton; Milyon ABD Doları)**

|                         | 2018       | 2019       | % Değ.         |
|-------------------------|------------|------------|----------------|
| <b>Düzcamlar</b>        |            |            |                |
| Miktar                  | 265        | 173        | -% 35 ▼        |
| Değer                   | 248        | 181        | -% 27 ▼        |
| <b>Cam Ev Eşyası</b>    |            |            |                |
| Miktar                  | 46         | 30         | -% 35 ▼        |
| Değer                   | 59         | 42         | -% 29 ▼        |
| <b>Cam Ambalaj</b>      |            |            |                |
| Miktar                  | 44         | 37         | -% 16 ▼        |
| Değer                   | 43         | 39         | -% 10 ▼        |
| <b>Cam Elyaf</b>        |            |            |                |
| Miktar                  | 91         | 76         | -% 16 ▼        |
| Değer                   | 171        | 141        | -% 18 ▼        |
| <b>Diğer</b>            |            |            |                |
| Miktar                  | 53         | 54         | % 2 ▲          |
| Değer                   | 53         | 42         | -% 22 ▼        |
| <b>Toplam (Bin Ton)</b> | <b>499</b> | <b>370</b> | <b>-% 26 ▼</b> |
| <b>Toplam (Mio \$)</b>  | <b>574</b> | <b>444</b> | <b>-% 23 ▼</b> |

**Girdi Verilen Sektörler**

**Otomotiv sektörü**, üretim içindeki payı ve ekonomiye katkı oranı açısından bakıldığında, imalat sanayi içinde önemli bir yere sahiptir. Türkiye otomotiv sektörü 2018 yılında beklentilerin altında kalmıştır. 2019 yılında yapılan ÖTV ve KDV indirimlerine rağmen otomobil satışları son 15 yılın en düşük seviyelerine gerilemiştir. Sektörü etkileyen en önemli faktörler döviz kurlarındaki dalgalanmalar olmuştur. Sektör 2019 yılında da beklenen büyümeyi sağlayamamıştır. Türkiye

otomotiv pazarı Ocak-Eylül döneminde %39,7 küçülmüştür. Otomotiv sektöründeki daralmaya karşı 2018 yılı Kasım ayında yürürlüğe giren ÖTV ve KDV indirimi de Temmuz 2019 itibarıyla sona ermiştir. Sektör yetkilileri indirimin devam ettirilmesi talebinde bulunurken hükümetten bu yönde bir açıklama henüz yapılmamıştır. İndirimin sona ermesiyle sıfır otomobil satışlarındaki yavaşlamanın sürmesi beklenmektedir.

Avrupa Otomobil Üreticileri Birliği (ACEA) verilerine göre ise Avrupa otomobil pazarı, 2019 Ocak-Ağustos döneminde %3,2 küçülmüştür. Avrupa otomobil pazarında en yüksek artış %39,4 ile Litvanya'da gerçekleşmiştir. En yüksek düşüş ise %39,4 ile İzlanda'da gözlenmiştir. Ayrıca İspanya'da (%9,2), İtalya'da (%3,0) ve İngiltere'de (%3,4), Fransa'da (%3,0) düşüş, Almanya'da (%0,9) ılımlı artış yaşanmıştır. Rusya'da ise Eylül ayında otomobil satışları gıyad göre %0,2 azalmıştır.

**İnşaat sektörü,** GSMH içinde önemli payı nedeniyle ekonomideki önemini korumaktadır. Çimento, hazır beton ve tuğla gibi alt sektörleri de canlandırdığı için ekonomi için önemli ve olumlu katkıya sahiptir. Ancak son dönemlerde sektörün yavaşlaması, ekonomik büyümeyi de olumsuz etkilemiştir.

Türkiye İMSAD'ın raporuna göre, 2017 yılındaki başarılı performansı geride bırakan inşaat sektöründe büyüme, 2018 üçüncü çeyrekte itibaren tersine dönmüştür. Azalan taleplerin yanı sıra sektördeki finansman sıkıntılarının sürmesi ile sektör dört çeyrekte üst üste daralmıştır. 2018 yılının tamamında %1,9 daralan sektör, 2019'un ilk çeyreğinde %10,9 küçülürken 2019'un ikinci çeyreğinde ise %12,7 küçülmüştür. Sektörde talep, fiyatlar ve müteahhitlerin mali yapılarındaki sıkıntılar ikinci çeyrekte de artarak sürmüştür. İnşaat sektörü güven endeksinde toparlanma hem sınırlı kalmakta hem de halen düşük seviyelerde bulunmaktadır. Milli gelir içindeki önemi nedeniyle sektör, kamu otoritesi tarafından hem kamu bankalarının kredileriyle, hem de bazı inşaat şirketlerine ortaklık yoluyla desteklenmektedir.

**Beyaz eşya sektöründe,** Avrupa'nın en büyük üreticisi durumunda olan Türkiye, Avrupa Birliği'ne ("AB")'ye yaptığı ihracatın yanı sıra Rusya ve Çin'de yaptığı yatırımlarla geniş pazarlara hitap etmektedir. Türkiye, üretim kapasitesiyle Çin'in ardından dünyanın en büyük ikinci beyaz eşya üreticisi konumundadır. Türkiye'de beyaz eşya üretimi 2019'un Ocak-Ağustos döneminde adet bazında yıllık %2 azalarak yaklaşık 18.3 milyon adet olarak gerçekleşmiştir. Yurt içi satışlar %12 azalarak ~4.7 Milyon adede gerilerken, ihracat %2 artarak ~13.7 milyon adet olmuştur.

**Turizm sektörü,** ithalata bağımlılığı en düşük olan sektörlerin başında yer almaktadır. Yakın coğrafyamızda oluşan sıcak jeopolitik gelişmeler ve terör olayları sektörü olumsuz etkilese de 2019 yılında sektör verimli bir yıl geçirmiştir. Türkiye'nin turizm geliri 2019'un ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %13,2 artarak yaklaşık 7.9 Milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde Türkiye'yi ziyaret eden yabancı sayısı da geçen yılın aynı dönemine göre %15,3 artmıştır. Sektör, dış açığın düşürülmesi ve cari açığın finansmanına katkı açısından son derece önemli bir konumda bulunmaktadır. Sektördeki olumlu seyrin 2020 yılında da sürmesi beklenmektedir. Turizm, 2019 yılında ekonomik büyümeyi olumlu yönde etkileyecek en önemli sektör konumundadır. Ancak Türk turizminin gündeminde, tıpkı makro ekonomik düzeyde olduğu gibi çözüm bekleyen yapısal sorunlar vardır. Amaç sadece dış turizm gelirlerini arttırmak değil, kaliteli turizm geliri (turizm çeşitliliği, turist başına harcamanın arttırılması) üreten bir yapıya kavuşmaktır.

## 8. Faaliyet Sonuçları Hakkında Özet Bilgi

Eylül 2019 sonu itibarıyla Grup konsolide net satışlarımız 4.896 Milyon Türk Lirası olmuştur. Brüt karımız 1.548 Milyon TL, brüt kar marjımız %32, konsolide FAVÖK marjımız ise %23 oranlarında gerçekleşmiştir. 506 Milyon TL tutarındaki konsolide net kar ve 490 Milyon TL tutarındaki ana ortaklık payına düşen net kar gerçekleşmiştir.

Ocak-Eylül 2019 döneminde 1.820 Bin Ton düzcam ve buzlu cam üretimi (özkaynak yöntemine göre değerlendirilen yatırımlara ait üretim hariç) gerçekleşmiştir

## 9. İşletmenin Finansman Kaynakları

Grup, Ocak - Eylül 2019 döneminde işletme ve yatırım faaliyetlerini, yarattığı özkaynakların yanı sıra dış kaynak imkânlarını kullanarak finansman yaratmaya devam etmiştir.

## 10. Teşviklerden Yararlanma Durumu

Grup'un yapılmakta olan yatırımlarıyla ilgili olarak alınan "yatırım teşvik belgeleri" kapsamında yatırım indirimi, KDV desteği, KKDF ve vergi, resim ve harç istisnalarından yararlanılmaktadır.

### Yurtdışında sağlanan teşvikler

Trakya Glass Bulgaria EAD, Bulgaristan'da "Yatırımların Teşviki Kanunu ve Uygulama Yönetmeliği" ile Avrupa Birliği'nin "Devlet Yardımları Mevzuatı" çerçevesinde Bulgaristan Cumhuriyeti adına Bulgaristan Ekonomi ve Enerji Bakanlığı ve Bulgaristan Maliye Bakanlığı ile devlet yardımları için bir memorandum imzalamıştır.

Romanya'da Glasscorp S.A., bu kapsamda devlet yardımlarından yararlanmaktadır.

## 11. Temel Rasyolar

Karşılaştırmalı bazı temel rasyolar aşağıdaki gibidir:

|                                         | 30 Eylül<br>2019 | 31 Aralık<br>2018 |
|-----------------------------------------|------------------|-------------------|
| Dönen Varlıklar / Kısa Vadeli Borçlar   | 1,40             | 1,75              |
| Toplam Yükümlülükler / Toplam Varlıklar | 0,50             | 0,44              |
| Toplam Yükümlülükler / Özkaynak         | 1,00             | 0,79              |
| Net Finansal Borç / Özkaynak            | 0,20             | 0,15              |

  

|                              | 1 Ocak-<br>30 Eylül 2019 | 1 Ocak-<br>30 Eylül 2018 |
|------------------------------|--------------------------|--------------------------|
| Brüt Kar / Net Satışlar      | 0,32                     | 0,33                     |
| Faaliyet Karı / Net Satışlar | 0,16                     | 0,30                     |
| FAVÖK / Net Satışlar         | 0,23                     | 0,37                     |

## 12. Kar Dağıtım Politikası

Şirketimizin kar dağıtım politikası; Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu, Vergi Kanunları ve şirketin tabi olduğu sair mevzuatlar ile Esas Sözleşme hükümleri dikkate alınarak belirlenmiştir.

Buna göre;

- Şirketimiz, Sermaye Piyasası Mevzuatı ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde yılsonlarında hesaplanan dağıtılabilir net dönem karının asgari %50'sini nakit ve/veya bedelsiz pay şeklinde kar payı olarak dağıtmayı benimsemektedir.  
  
Ekonomik koşullar, yatırım planları ve nakit pozisyonu gibi hususlar dikkate alınarak, Ortaklar Olağan Genel Kurulu hedeflenen orandan farklı bir dağıtım yapılmasına karar verebilir.
- Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri ile Kurumsal Yönetim İlkelerinde öngörülen detayları da içeren Yönetim Kurulumuzun kar dağıtım teklifleri; yasal sürelerinde Kamuyu Aydınlatma Platformu, şirketimiz internet sitesi ve faaliyet raporu aracılığıyla kamuya duyurulur.
- Genel Kurul'da alınacak karara bağlı olarak dağıtılacak nakit kar payları genel kurulda kararlaştırılan tarihte ödenir. Bedelsiz pay şeklinde dağıtılacak kar paylarına ilişkin işlemler ise, Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemelerinde öngörülen yasal süre içerisinde tamamlanır.
- Kar dağıtım politikası çerçevesinde kar payları, dağıtım tarihi itibarıyla mevcut payların tümüne, bunların ihraç ve iktisap tarihleri dikkate alınmaksızın eşit olarak dağıtılır.
- Yönetim Kurulu'nun, Genel Kurula karın dağıtılmamasını teklif etmesi halinde, bunun nedenleri ile dağıtılmayan karın kullanım şekline ilişkin bilgi Genel Kurul toplantısında pay sahiplerine sunulur.
- Kar dağıtım politikasında pay sahiplerinin menfaatleri ile şirket menfaatleri arasında dengeli bir politika izlenir.
- Kardan pay alma konusunda imtiyazlı hisse bulunmamaktadır.



- h) Esas Sözleşmemizde kurucu intifa senedi ile Yönetim Kurulu üyelerimize ve çalışanlarımıza kar payı verilmesi uygulaması bulunmamaktadır.
- i) Şirket Esas Sözleşmesi'ne göre; Yönetim Kurulu, Genel Kurul tarafından yetkilendirilmiş olmak ve Sermaye Piyasası Kanunu'na ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun konu ile ilgili düzenlemelerine uymak kaydı ile kar payı avansı dağıtabilir. Genel Kurul tarafından Yönetim Kurulu'na verilen kâr payı avansı dağıtma yetkisi, yetkinin verildiği yılla sınırlıdır.

### 13. Kurumsal Yönetim İlkelerine Uyum Raporu

Şişecam Düzcamları bugünlere taşıyan çağdaş yönetim ve sanayicilik ilkeleri, yüksek kurumsallaşma düzeyi, pazara ve Ar-Ge'ye odaklılık gibi hususlar, geleceğin daha güçlü Şişecam Düzcamları'nın da temel dayanaklarını oluşturmaktadır. Şirket, günümüzde 10 farklı ülkedeki üretim tesisleri, ortaklıkları ve genişleyen ürün yelpazesi ile inşaat, otomotiv, güneş enerjisi ve beyaz eşya sektörlerinin güçlü bir cam tedarikçisi olarak hedeflediği pazarlarda yüksek kaliteli ürünleri ve sürekli gelişen teknolojisi ile müşteri ihtiyaçlarını tam olarak karşılamakta ve "Güçlü markaları ile hızlı büyüyen yenilikçi çözümler sunan küresel bir düzcamları şirketi olmak" vizyonunu bu temeller üzerinde, Kurumsal Yönetim İlkeleri'ni benimseyerek daha da güçlendirmeyi hedeflemektedir.

Şirketimiz, kurumsal yönetim uygulamalarında, Sermaye Piyasası Mevzuatı'na ve Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) Düzenlemeleri'ne uyuma azami özen göstermekte olup, Kurumsal Yönetim Tebliği ekinde yer alan ve henüz tam olarak uyum sağlanamayan prensipler, mevcut durum itibarıyla bugüne kadar menfaat sahipleri arasında herhangi bir çıkar çatışmasına yol açmamıştır.

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren faaliyet döneminde Kurumsal Yönetim Uyum Raporu, Sermaye Piyasası Kurulu'nun 10 Ocak 2019 tarih ve 2/49 sayılı kararı ile II-17.1 sayılı Kurumsal Yönetim Tebliği uyarınca belirlenen formatlara uygun olarak 2018 yılı faaliyet raporumuz ile şirketimizin [www.sisecamduzcam.com.tr](http://www.sisecamduzcam.com.tr) adresinde yer alan "Yatırımcı İlişkileri" başlığı altında pay sahiplerimizin bilgisine sunulmuştur.

### 14. Dönem İçinde Yapılan Sermaye Artışı, Esas Sözleşme Değişiklikleri ve Kar Dağıtımları

7 Mart 2019 tarihinde yapılan 2018 Yılı Ortaklar Olağan Genel Kurul toplantısında; mevcut çıkarılmış sermayenin; %13,6000 oranına tekabül eden 170.000.000 Türk Lirası Tutarındaki brüt temettünün nakden dağıtılması, stopaja tabi olan pay sahiplerine ise nakit kar payı üzerinden gelir vergisi stopajı yapıldıktan sonra net ödenmesini, nakit temettü ödeme tarihinin 31 Mayıs 2019 olarak belirlenmesine karar verilmiş olup dağıtımı tamamlanmıştır.

Dönem içerisinde sermaye artırımını olmamıştır.

7 Mart 2019 tarihinde yapılan Olağan Ortaklar Genel Kurul toplantısında; esas sözleşmenin 3 no'lu Amaç ve Konu maddesinin, 4 no.lu Şirketin Merkezi ve Şubeleri maddesinin, 6 no.lu Sermaye maddesinde, 10 no.lu Şirketi Temsil ve İlzam maddesinde, 12 no.lu Yönetim Kurulu'nun Toplanması ve Çalışma Düzeni maddesinin, 17 no.lu Bakanlık Temsilcisi maddesinin, 22 no.lu Esas Sözleşme Değişiklikleri Maddesinin ve 25 no.lu Karın Dağıtılması maddesinin tadil edilmesine karar verilmiş olup, söz konusu değişiklikler 22 Mart 2019 tarihinde İstanbul Ticaret Sicil Memurluğunda tescil edilmiş ve 28 Mart 2019 tarihinde 9797 sayılı Ticaret Sicil Gazetesi'nde de ilan edilmiştir.



## 15. Risk Yönetimi ve İç Denetim Faaliyetleri

Şirket'in risk yönetimi ve iç denetim faaliyetleri, Yönetim Kurulu'nun alt komitesi şeklinde örgütlenen "Riskin Erken Saptanması Komitesi" ve "Denetimden Sorumlu Komite" sorumluluğunda yürütülmektedir. Komite toplantıları, önceden belirlenen gündem doğrultusunda periyodik olarak yapılmakta, toplantılarda alınan kararlar ve öneriler kayıt altına alınarak düzenli bir şekilde Yönetim Kurulu'na sunulmaktadır. Yönetim Kurulu, risk yönetimi ve iç denetim faaliyetlerini komiteler aracılığıyla takip etmekte ve gerekli yönlendirmeleri yapmaktadır.

Finansal krizler, yoğunlaşan devletlerarası çıkar çatışmaları ve korumacılık ekseninde başlayan ticaret savaşları, jeopolitik faktörlerin tetiklediği güvenlik sorunları, teknolojik alanda hız kesmeyen gelişmeler, iklim değişikliği ile afetlerin dramatik sonuçları ve toplumsal sorunlar dünyayı, geçmişten farklı siyasi, ekonomik, teknolojik ve çevresel riskler barındıran bir yer haline getirmiştir.

Küresel risklerin kişilerin, şirketlerin ve devletlerin hayatını yeni ve alışılmadık şekillerde etkilemeye başlamasının yanında risklerin önemli bölümünün sigortalanamaz mahiyette oluşu, tüm dünyada risklere bakış açısını farklılaştırmış ve kurumsal bir disiplin olarak risk yönetiminin önemi ve katma değerini büyük ölçüde artırmıştır. Bu kapsamda, geçmiş yıllarda olduğu gibi 2019 yılında da risk yönetimi ve iç denetim süreçlerinin etkinliği sürekli olarak gözden geçirilmiş, kurumsal yönetimin önemli unsurlarını oluşturan söz konusu iki fonksiyon daha geniş bir perspektifle ve daha etkin bir şekilde yönetilmiştir. Bu yapı kapsamında, Topluluk mevcut ve potansiyel riskleri proaktif bir yaklaşımla ele almakta ve denetim faaliyetlerini risk odaklı bakış açısı ile sürdürmektedir.

Kurumsal bir yapının tesis edilmesi, paydaşlara gereken güvencenin sağlanması, Şirket'in maddi ve maddi olmayan varlıklarının, kaynaklarının ve çevrenin korunması, belirsizliklerden kaynaklanan kayıpların en aza indirilmesi ve olası fırsatlardan en yüksek faydanın sağlanması amacıyla yapılan çalışmalar esnasında, iç denetim ve risk yönetimi fonksiyonlarının birbirleri ile olan iletişimi en üst seviyede tutulmakta ve karar verme sürecinin desteklenmesi ve yönetim etkinliğinin artırılması hedeflenmektedir.

### Risk Yönetimi

Topluluk'ta risk yönetimi faaliyetleri, bütünsel ve proaktif bir yaklaşımla ele alınmakta, söz konusu faaliyetler kurumsal risk yönetimi uygulamaları esas alınarak sürdürülmektedir. Faaliyetler nedeniyle maruz kalınan finansal ve finansal olmayan nitelikteki bütün riskler sürekli olarak gözetilip değerlendirilmekte, böylelikle risklerin yönetimine ilişkin olarak uygulanacak stratejilerin belirlenmesi ve gereken önlemlerin alınması hedeflenmektedir.

### İç Denetim

Topluluk'ta, köklü ve kurumsal bir yapı çerçevesinde uzun yıllardır devam eden iç denetim faaliyetlerinin amacı; Şirket'in sağlıklı bir şekilde gelişmesi, uygulamada birlik ve beraberliğin sağlanması, faaliyetlerin mevzuata uygun yürütülmesi için etkin, yapıcı ve verimli kontrollerin yapılmasını, düzeltici tedbirlerin zamanında alınmasını sağlamaktır. Yıllık olağan denetim programı kapsamında yürütülen iç denetim çalışmalarında ve denetim programının oluşturulmasında risk yönetimi faaliyetlerinden elde edilen sonuçlardan da faydalanılmakta ve "risk odaklı denetim" uygulamaları hayata geçirilmektedir.

## 16. Personel ve İşçi Hareketleri, Toplu Sözleşme Uygulamaları ve Çalışanlara Sağlanan Haklar

Şişecam, çağdaş yönetim anlayışı, yasalar ve standartlar çerçevesinde teknolojik değişim ve gelişmeler doğrultusunda çalışma ortam ve koşullarını sürekli iyileştirmeyi, çalışanlarını ve ilişkide bulunduğu tüm tarafları bilgilendirmeyi hedeflemektedir.

Bu kapsamda, Topluluk çalışanlarına ücrete ilave olarak ikramiye, yakacak yardımı, izin harçlığı, bayram harçlığı, eğitimi teşvik, yemek, evlenme, bireysel emeklilik katkı payı, doğum, ölüm, ulaşım gibi menfaatler sağlanmaktadır. Ayrıca, mevcut yasalarda öngörülen koşulları sağlayan çalışanlara kıdem ve ihbar tazminatı ödenmektedir.

Bu dönemde, yurtiçi ve yurtdışı kuruluşlarımızla ilgili olarak toplu sözleşme uygulamaları aşağıdaki gibidir:

Topluluğumuzun yurtiçi kuruluşlarında;

- 17 Ocak 2019 tarihinde başlayan, 26. Dönem Cam Grup toplu iş sözleşmesi görüşmeleri 28 Mart 2019 tarihinde anlaşma ile sonuçlanmıştır. Toplu iş sözleşmesi 1 Ocak 2019-31 Aralık 2021 tarihleri arasında 3 yıl süreyle yürürlükte kalacaktır.
- 17 Ocak 2019 tarihinde başlayan, Şişecam Otomotiv A.Ş. toplu iş sözleşmesi görüşmeleri 28 Mart 2019 tarihinde anlaşma ile sonuçlanmıştır. Toplu iş sözleşmesi 1 Ocak 2019-31 Aralık 2021 tarihleri arasında 3 yıl süreyle yürürlükte kalacaktır.

Topluluğumuzun yurtdışı kuruluşlarından;

- Düzcamlar Grubuna ait bağlı ortaklıklarımızdan Macaristan'da kurulu Richard Fritz Kft Aszod fabrikası işyeri toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde 12 Mart 2019 tarihinde anlaşma sağlanmıştır. Toplu iş sözleşmesi 1 Mart 2019-28 Şubat 2020 tarihleri arasında yürürlükte kalacaktır.
- Düzcamlar Grubuna ait bağlı ortaklıklarımızdan Romanya'da kurulu Glasscorp S.A. işyeri toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde 14 Şubat 2019 tarihinde anlaşma sağlanmıştır. Toplu iş sözleşmesi 1 Şubat 2019-31 Ocak 2020 tarihleri arasında yürürlükte kalacaktır.
- Bulgaristan'da kurulu Trakya Glass Bulgaria EAD ve Şişecam Automotive Bulgaria EAD işyerleri toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde 12 Temmuz 2019 tarihinde anlaşma sağlanmıştır. Toplu iş sözleşmeleri 1 Temmuz 2019-30 Haziran 2021 tarihleri arasında 2 yıl süre ile yürürlükte kalacaktır.

## 17. Üst Düzey Yöneticilere Sağlanan Faydalar

Yönetim Kurulu üyelerine sağlanan her türlü hak, menfaat ve ücretler Esas Sözleşmede belirtildiği üzere her yıl Genel Kurul'ca saptanmaktadır. Şirket'in 7 Mart 2019 tarihinde yapılan 2018 Yılı Olağan Genel Kurul toplantısında, Yönetim Kurulu Üyeleri'ne ödenecek aylık ücretler belirlenerek kamuya açıklanmıştır.

Yönetim Kurulu Üyelerine ve üst düzey yöneticilerin ücretlendirme esasları yazılı hale getirilmiş ve Şirket'in Kurumsal İnternet Sitesinde de yayınlanmıştır.

Grup Başkanı ve diğer Üst Düzey Yöneticilerine ciro, karlılık ya da diğer temel göstergelere doğrudan endeksli, teknik anlamda prim olarak mütalaa edilebilecek herhangi bir ödeme yapılmamaktadır. Grup Başkanı ve diğer üst düzey yöneticilerine maaş, ikramiye, sosyal yardım gibi nakdi ödemelerin yanı sıra, Yönetim Kurulumuzca Şirket'in faaliyet hacmi, Şirket faaliyetinin niteliği ve risklilik düzeyi, sevk ve idare edilen yapının büyüklüğü ve faaliyet gösterilen sektör gibi kriterler dikkate alınarak belirlenen ve enflasyon, genel ücret ve Şirket karlılık artışları gibi göstergeler göz önünde bulundurulmak suretiyle, duruma göre artırılarak veya artırılmaksızın yılda bir defaya mahsus olmak üzere, jestiyon ikramiyesi adı altında bir ödeme de yapılmaktadır. Ayrıca, Şirket Üst Düzey Yöneticilerine gayri nakdi olarak da makam aracı tahsis edilmektedir. Bu kapsamda, yönetim kurulu

üyeleri ile üst düzey yöneticilerine ücret politikası çerçevesinde yapılan ödemeler toplamı, finansal tablo dipnotlarımızda kamuya açıklanmaktadır.

Yönetim Kurulu üyelerine ve yöneticilere borç ve kredi verilmemekte, üçüncü bir kişi aracılığıyla şahsi kredi adı altında kredi kullandırılmamakta veya lehine kefalet gibi teminatlar verilmemektedir.

## **18. Diğer Hususlar**

Dönem içerisinde ilişkili taraflarla gerçekleştirilen işlemlere ilişkin açıklamalar, aynı tarihte kamuya açıklanan finansal tabloların 38 numaralı dipnotunda detaylı olarak sunulmuştur.